

Warszawa, dnia 16 czerwca 2025 r.

Poz. 17

ZARZĄDZENIE NR 16

MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 16 czerwca 2025 r.

w sprawie szkolenia obronnego w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Na podstawie art. 7 oraz art. 27 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1050 i 1473) oraz z § 12 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. poz. 2348) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa:

- 1) organizację i zadania w zakresie planowania i realizacji szkolenia obronnego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub przez niego nadzorowanych;
- 2) zasady dotyczące organizacji i prowadzenia ćwiczeń obronnych.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) członkach kierownictwa Ministerstwa – należy przez to rozumieć Ministra, Sekretarza Stanu, Podsekretarza Stanu, Dyrektora Generalnego oraz szefa Gabinetu Politycznego Ministra;
- 2) DAR – należy przez to rozumieć działy administracji rządowej kierowane przez Ministra;
- 3) dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora komórki organizacyjnej lub kierującego komórką organizacyjną;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 843, 1089, 1222, 1248, 1585, 1871 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39 i 620.

- 4) jednostce – należy przez to rozumieć jednostkę wyszczególnioną w obwieszczeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi lub przez niego nadzorowanych;
- 5) kierownikowi jednostki – należy przez to rozumieć kierownika jednostki, o której mowa w pkt 4;
- 6) komórce organizacyjnej – należy przez to rozumieć departament lub biuro w Ministerstwie;
- 7) Ministerstwie – należy przez to rozumieć Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 8) Ministrze – należy przez to rozumieć Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 9) planowaniu operacyjnym – należy przez to rozumieć ustalanie czynności dotyczących przygotowania i działania organów administracji rządowej i organów samorządu terytorialnego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, ujętych w formie zestawów zadań operacyjnych, a także ustalanie sił i środków niezbędnych do ich wykonania;
- 10) PPPO – należy przez to rozumieć Program Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w DAR, sporządzany na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2025 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 73);
- 11) stanowisku kierowania – należy przez to rozumieć obiekt budowlany spełniający warunki organizacyjno-koordynacyjne zapewniające Ministrowi i kierownikowi jednostki ciągłość podejmowania decyzji i działań dla utrzymania bezpieczeństwa państwa;
- 12) systemie obronnym państwa – należy przez to rozumieć jeden z operacyjnych podsystemów wykonawczych systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, który tworzą siły i środki pozostające w dyspozycji organów kierowania bezpieczeństwem narodowym i przeznaczone do realizacji ustawowo określonych zadań związanych, między innymi, z przeciwdziałaniem zewnętrznym zagrożeniom o charakterze polityczno-militarnym.

§ 3. Szkolenie obronne w DAR obejmuje:

- 1) kursy obronne, prowadzone w formie zajęć teoretycznych;
- 2) wyższe kursy obronne, obejmujące zajęcia teoretyczne i praktyczne;
- 3) ćwiczenia kompleksowe i doskonalące oraz gry decyzyjne i treningi – jako praktyczne formy szkolenia.

§ 4. 1. Tematyka kursów obronnych obejmuje:

- 1) ogólne uwarunkowania dotyczące bezpieczeństwa państwa, w tym obronności;
- 2) wykonywanie zadań z zakresu obronności państwa przez organy władzy i administracji rządowej oraz inne organy i instytucje państwowe;

- 3) organizację funkcjonowania systemu obronnego państwa;
- 4) sposób realizacji zadań obronnych, w tym wynikających z zobowiązań sojusznicznych, ustalonych stosownie do roli uczestnika szkolenia w systemie obronnym państwa.

2. Kursami obronnymi objęte są osoby kierujące wykonywaniem zadań obronnych, a także osoby wykonujące te zadania oraz obejmujące po raz pierwszy stanowisko do spraw obronnych w jednostce.

§ 5. 1. Tematyka wyższych kursów obronnych obejmuje zagadnienia strategiczne z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa i funkcjonowania systemu obronnego oraz nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do realizacji zadań obronnych, w tym wynikających z zobowiązań sojusznicznych.

2. Wyższymi kursami obronnymi objęci są członkowie kierownictwa Ministerstwa, kierownicy jednostek oraz dyrektorzy komórek organizacyjnych i ich zastępcy.

§ 6. Kursy, o których mowa w § 4 i 5, planuje i organizuje Minister Obrony Narodowej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego.

§ 7. 1. Ustala się formę i zakres prowadzenia szkolenia obronnego w Ministerstwie i w jednostce przez organizację:

- 1) ćwiczenia kompleksowego dla DAR w Ministerstwie – nie rzadziej niż raz na sześć lat lub w terminie planowanej do przeprowadzenia w DAR kontroli kompleksowej realizacji zadań obronnych, prowadzonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
- 2) ćwiczenia doskonalącego, gry decyzyjnej i treningu – organizowanych w Ministerstwie i w jednostce – nie rzadziej niż raz na trzy lata.

2. Organizatorem szkolenia obronnego, o którym mowa w ust. 1, w Ministerstwie jest Minister, a w jednostce kierownik jednostki.

3. W szkoleniu obronnym, o którym mowa w ust. 1, uczestniczą komórki organizacyjne Ministerstwa oraz jednostki, według zapotrzebowania.

4. W imieniu Ministra proces szkolenia obronnego w Ministerstwie organizuje i realizuje komórka organizacyjna właściwa do spraw planowania obronnego.

5. Do zadań komórki organizacyjnej, o której mowa w ust. 4, należy:

- 1) określenie zasad dotyczących organizacji i prowadzenia ćwiczeń obronnych w Ministerstwie i w jednostce;
- 2) sporządzenie rocznego planu szkolenia obronnego określającego w szczególności:
 - a) tematykę szkolenia, jego cel oraz główne przedsięwzięcia szkoleniowe,
 - b) przyjętą, zgodnie z ust. 1, formę szkoleniową,
 - c) termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia oraz jego uczestników,

- d) planowany udział przedstawicieli DAR w szkoleniu obronnym innych organizatorów;
 - 3) przesłanie do Ministra Obrony Narodowej, w terminie do ostatniego dnia roboczego miesiąca listopada roku poprzedzającego realizację:
 - a) planu szkolenia, o którym mowa w pkt 2,
 - b) wniosków i rekomendacji ze szkolenia przeprowadzonego w poprzednim okresie planistycznym wraz z informacją o sposobie ich wdrażania;
 - 4) przesłanie, po uzgodnieniu przez Ministra Obrony Narodowej, wypisu z planu, o którym mowa w pkt 2, do kierownika jednostki;
 - 5) zapewnienie środków finansowych w ramach PPPO na realizację przedsięwzięć szkoleniowych Ministerstwa i jednostki, według zapotrzebowania;
 - 6) przeprowadzenie kontroli realizacji szkolenia obronnego w jednostce.
6. Do zadań kierownika jednostki w zakresie szkolenia obronnego należy:
- 1) organizacja i realizacja procesu szkolenia obronnego w jednostce;
 - 2) sporządzenie rocznego planu szkolenia obronnego, uwzględniającego udział jednostki w szkoleniu obronnym DAR;
 - 3) przesłanie do komórki organizacyjnej Ministerstwa właściwej do spraw planowania obronnego:
 - a) do uzgodnienia planu, o którym mowa w pkt 2, w terminie do ostatniego dnia roboczego miesiąca grudnia bieżącego roku,
 - b) do ostatniego dnia roboczego miesiąca listopada bieżącego roku, wniosków i rekomendacji ze szkolenia przeprowadzonego w poprzednim okresie planistycznym wraz z informacją o sposobie ich wdrażania.

§ 8. Koordynatorem szkolenia, o którym mowa w § 7 ust. 1, jest Minister.

§ 9. 1. W Ministerstwie i jednostce do priorytetów szkoleniowych należą w szczególności:

- 1) weryfikacja modelu i procedur działania zespołów zadaniowych w systemie kierowania Ministra i kierownika jednostki;
- 2) sprawdzanie przyjętych procedur dotyczących podejmowania decyzji do realizacji wybranych zadań operacyjnych;
- 3) doskonalenie procesu uruchamiania procedur zarządzania kryzysowego;
- 4) doskonalenie procedur związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa i uruchamianiem zadań operacyjnych w systemie stałych dyżurów.

2. Priorytety, o których mowa w pkt 1, należy osiągać przez:

- 1) sukcesywne zgrywanie wybranych elementów systemu kierowania w Ministerstwie i w jednostce;
- 2) nabywanie przez obsady zespołów zadaniowych praktycznych umiejętności działania w ramach procedur zarządzania kryzysowego i planowania operacyjnego w Ministerstwie i w jednostce;

- 3) kształtowanie umiejętności współdziałania w realizacji zadań obronnych z innymi podmiotami podsystemu obronnego państwa, w tym z jednostkami organizacyjnymi Sił Zbrojnych RP i wojsk sojuszniczych;
- 4) wdrażanie wniosków i zaleceń z ćwiczeń przeprowadzonych w przeszłości oraz wniosków i zaleceń wynikających z prowadzonych kontroli realizacji zadań obronnych.

3. W zakresie organizacji i prowadzenia ćwiczeń należy:

- 1) przyjmować stopniowe dochodzenie do najważniejszych przedsięwzięć szkoleniowych z uwzględnieniem kolejności:
 - a) trening,
 - b) gra decyzyjna,
 - c) ćwiczenie doskonalące,
 - d) ćwiczenie kompleksowe;
- 2) stosować zasadę:
 - a) kierowania ćwiczeniem przez Ministra albo kierowania jednostki bądź inną osobę z kierownictwa Ministerstwa albo kierownictwa jednostki upoważnioną do działania w jego imieniu,
 - b) realizmu – prowadzenia ćwiczeń w warunkach rzeczywistych lub do nich zbliżonych,
 - c) równych szans, gdzie wszyscy ćwiczący otrzymują identyczne informacje zapewniające jednakową świadomość sytuacyjną,
 - d) prowadzenia działań opartych na samodzielnych decyzjach ćwiczących podejmowanych zgodnie z posiadaną wiedzą,
 - e) ciągłości zdarzeń wynikających z podejmowanych decyzji z zachowaniem logicznego ciągu,
 - f) interoperacyjności opartej na współdziałaniu różnych struktur i ich zdolności do wzajemnej wymiany informacji w czasie rzeczywistym lub do niego zbliżonym;
- 3) wykorzystywać, jako dokument pomocniczy, zalecenia koordynacyjne dotyczące tematyki i sposobu prowadzenia ćwiczeń obronnych wydane przez Ministra Obrony Narodowej na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego;
- 4) zmierzać do sprawdzenia i weryfikacji przyjętych rozwiązań formalno-prawnych i organizacyjnych oraz obowiązujących procedur działania, a także dokonywać oceny współdziałania Ministerstwa i jednostki realizującej zadania obronne przez określanie celu oraz ogólnego charakteru ćwiczenia, wynikających z miejsca i roli DAR w systemie obronnym państwa;
- 5) przyjmować cele zapewniające określenie miejsca i roli współpracy cywilno-wojskowej podczas prowadzenia operacji obronnej oraz w warunkach współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa

państwa dla przedsięwzięć szkoleniowych prowadzonych wspólnie z Siłami Zbrojnymi RP, w szczególności obiegu informacji pomiędzy DAR a elementami dowodzenia Sił Zbrojnych RP i administracji wojskowej;

- 6) ćwiczenie prowadzić w miejscu przewidywanego działania ćwiczących grup zadaniowych Ministerstwa i jednostki, z uwzględnieniem pracy na stanowiskach kierowania;
- 7) dopuszczać możliwość organizowania ćwiczenia w formie zdalnej z wykorzystaniem technologii cyfrowej, co służyć będzie także weryfikacji przygotowania szkolonych do funkcjonowania i wykonywania zadań obronnych w środowisku teleinformatycznym.

§ 10. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się dyrektorowi komórki organizacyjnej właściwej do spraw planowania obronnego.

§ 11. Traci moc zarządzenie nr 2 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 15 stycznia 2023 r. w sprawie szkolenia obronnego w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. Urz. Min. Rodz. i Pol. Społ. poz. 2).

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER

RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

AGNIESZKA DZIEMIANOWICZ-BĄK